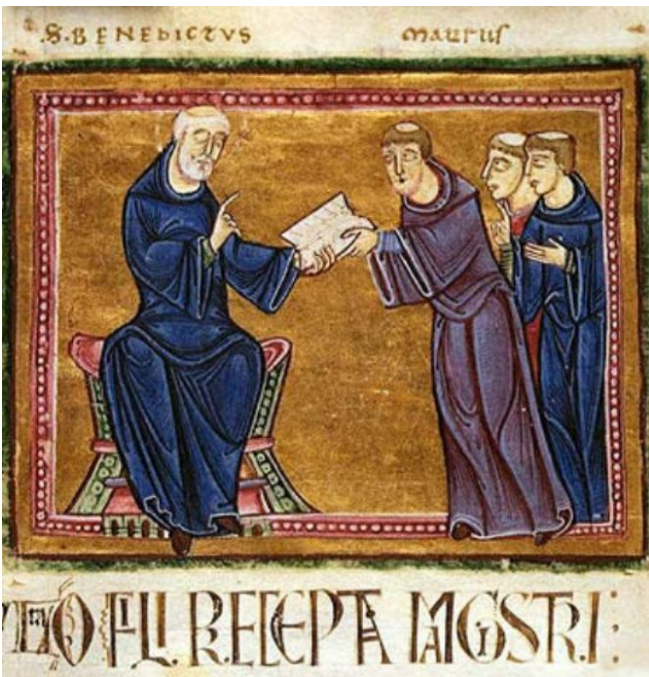

Context històrico-artístic

1.- Adalberó de Laon († c. 1030) va definir els tres estaments o estats socials de l'Edat Mitjana: els *Bellatores*, els *Laboratores* i els *Oratores*. A quin grup pertany cadascuna de les descripcions?

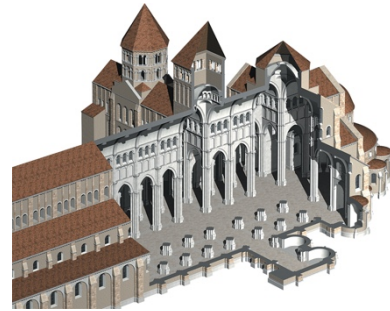
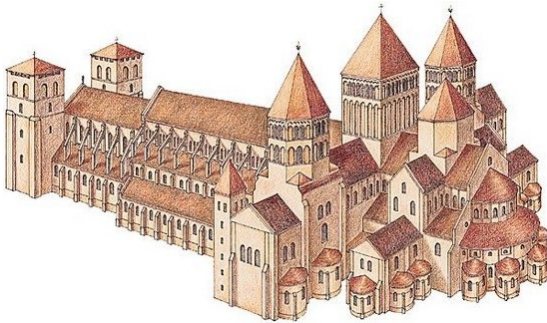
<i>L'altra classe és la dels serfs; la plata, el vestit, l'aliment... subministren tot a tots: un home lliure no podria sobreviure sense ells.</i>	
<i>Als clergues, Déu els ordena ensenyar a guardar la veritable fe, i de regar amb l'aigua santa del baptisme aquells a qui instrueixen. Han de resar constantment per les misèries del poble i pels seus..</i>	
<i>Els nobles són els guerrers protectors de les esglésies. Són els defensors del poble.</i>	

2.- L'Orde del Cister, encara que és considerada pròpiament benedictina, segueix la Regla de sant Benet de Núrsia, escrita a començaments del segle VI destinada a la vida comunitària dels monjos que consta de 73 capítols.

Mira aquesta plana web, del monestir de Santa Maria de Huerta (Sòria), comunitat cistercencenca que avui compta amb una vintena de frares, on trobareu la Regla de sant Benet: <https://monasteriohuerta.org/regla-de-san-benito>. (La traducció en català pots trobar-la en aquest link: <https://teresaforcades.files.wordpress.com/2013/01/regla-de-sant-benet-text.pdf>). Llegeix-la i relaciona les regulacions amb els espais arquitectònics que són propis d'un cenobi cistercenc.

3.- Com s'ha explicat, l'orde de Cîteaux (Cister) no només era contrària als costums de Cluny, sinó que cercava la puresa de la Regla benedictina, però interpretada a través de la retina del monacat oriental representat pels Pares del desert.

a) Saps quina va ser l'Orde de Cluny?

Quan i per què es va fundar?

Quins van ser els seus promotors?

Quina llei o regla regia la seva comunitat?

Podries anomenar i explicar quins van ser els seus abats més importants?

Cerca les fases constructives de l'abadia de Cluny (I, II i III) i sintetitza-les, amb ajuda de material gràfic.

b) Es consideren Pares del Desert als monjos, eremites i anacoretes que, després de la pau afavorida per Constantí després de l'Edicte de Milà (313), decidiren abandonar l'imperi per anar als deserts de Síria i Egipte i, seguint l'exemple de Crist que es retirà al desert, viure en soledat per purificar-se i fer penitència. Si vivien en soledat eren eremites i anacoretes, si ho feien en comunitats s'anomenaven cenobites. Podries cercar informació sobre aquests personatges?

1.- Antoni Abat; 2.- Simeó l'Estilita; 3.- Ciril d'Alexandria; 4.- Pau l'Ermità

4.- Llegeix aquest fragment de l'*Apologie a Guillaume de Saint-Thierry* escrita per Bernat de Claravall (1120-1153). El fragment procedeix de José Antonio Calvo, *La abadía de Santa María de Burgohondo (siglos XI-XVI)*, Salamanca, 2019.

“¡Oh, vanidad de vanidades, aunque vanidad más insensata aún que vana! Los muros de la iglesia resplandecen de riqueza y los pobres están desnudos; sus piedras están cubiertas de dorados, y sus hijos carentes de vestidos; se utilizan los bienes de los pobres para embellecimientos que distraen las miradas de los ricos [...] En fin, ¿qué relación puede haber entre todas esas cosas y los pobres, los monjes, los hombres espirituales? [...] Pero, ¿qué significan también en vuestros claustros, donde los religiosos hacen su lectura, esos monstruos ridículos, esas beldades horribles y esos bellos horrores? ¿para qué sirven en tales rincones esos simios inmundos, esos leones feroces, esos centauros quiméricos, esos monstruos semihumanos, esos tigres moteados, esos soldados que combaten y esos cazadores que tocan el cuerno? Aquí se ve una sola cabeza para varios cuerpos o un solo cuerpo para varias cabezas; allí es un cuadrúpedo con cola de serpiente y más lejos un pez con cabeza de cuadrúpedo. Luego se ve un monstruo que es caballo por delante y cabra por detrás o que tiene la cabeza de un animal con cuernos y las ancas de un caballo. En definitiva, el número de tales representaciones es tan grande y la diversidad tan encantadora y tan variada que se prefiere contemplar esos mármoles a leer en los manuscritos, y pasar el día admirándolos más que meditar la ley de Dios ¡Por Dios, si no se siente vergüenza de semejantes frivolidades, al menos se debería lamentar por lo que cuestan!”

- a) Contra què es manifesta?
- b) Penses que Bernat de Claravall es va sentir atret, ell mateix, per aquests monstres i feres que descriu?
- c) Pots reconèixer a quin monestir corresponen les fotografies del registre inferior? Observa les temàtiques que presenten aquests capitells i raona com és que en un cenobi cistercenc és possible trobar aquest tipus d'iconografia.
- d) Pots cercar tres o quatre exemples de claustres de monestirs cistercencs on puguis trobar aquestes bèsties? Has de dir a quin centre monàstic pertanyen, la seva localització (si es troben dins l'església o en quina dependència claustral) i cronologia. I, també, què és el que representen.